

7/49440 Gk 12

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI
İkili Siyasi İőler ve Denizcilik-Havacılık-Hudut Genel M¼d¼rl¼Đ¼

Sayı : Z-21252218-520.50-33214455
Konu : Soru Önergesi / Sayın Arslan
KabukçuoĐlu

T¼RKİYE B¼Y¼K MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA

İlgi : 31.08.2021 tarihli ve E-43452547-120.07-0864201 sayılı yazıları.

Eskiőehir Milletvekili Sayın Arslan KabukçuoĐlu'nun 7/49440 kayıt numaralı yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmuőtur.

Saygılarımla arzederim.

Mevlüt ÇAVUŐOĐLU
Dıőıőleri Bakanı

Ek:

1 - 7-49440 numaralı yazılı soru önergesinin yanıtı.docx(2 Sayfa)

SORU:

Ege Denizi'nde bulunan 23 ada, 1914'de 6 Büyük Devlet Kararı ve 1923 Lozan Antlaşması'nın 12. Maddesi'ne göre Yunanistan'ın kullanımına verilmiştir.

Ulusal basında (Saygı Öztürk:, 19.7.2021) yer alan habere göre; Uluslararası anlaşmalara göre 21 ada, gayri askeri statüde kalmak şartıyla Yunanistan'a bırakılmıştır. Yunanistan, adalara asker göndermesi, tank, top, tüfek yerleştirilmesi egemenliği antlaşmalarla kendisine devredilmeyen kara parçaları üzerinde hak iddia etmesiyle ada, adacık ve kayalıklar sorunu ortaya çıkmıştır. Bu durum iki ülke arasında var olan sorunları daha da arttırmıştır. Bu durumun, Türkiye'nin güvenliği için tehdit oluşturmaktadır.

Ege'nin kuzeyinde Midilli Adası'na 1 Yunan mekanize tümeni; Limni, Sakız ve Sisam adalarına birer Yunan mekanize tugayı konuşlandırılmıştır. Batnoz, Lipso, İleriye, Kelemez, İstanbulya, İncirli, Sömbeki, İleki, Kerpe ve Meis olmak üzere toplam 10 adaya da tabur- alay seviyesinde askeri birlikler konuşlandırmış olup, Yunanistan, Türkiye'ye yönelik jet harekâtı için Limni ve Midilli Adası'na havaalanları inşa etti ve buralara savaş uçakları yerleştirdi. Ege Denizi'ne çıkan Türk savaş uçaklarına, bu adalardan kalkan Yunan savaş uçakları tarafından önleme ve it dalaşı yapıldığı kaydedilmiştir.

Yunanistan'ın, Ege adalarından 20'sini ve 2 kayalığı da işgal ettiğini belirten askeri yetkililer; " bazı akademisyenler, asker kişiler ve siyasetçiler tarafından hâlâ EGAYDAAK (Egemenliği Antlaşmalarla Yunanistan'a Devredilmemiş Ada, Adacık ve Kayalıklar) teriminin kullanıldığını, bu terimin kullanılmasından vazgeçilmelidir. Gökçeada ve Bozcaada'nın hukuki statüsü ile bahsedilen terimdeki ada, adacık ve kayalıkların statüsü aynıdır, Türk toprağıdır, vatan toprağıdır. EGAYDAAK teriminin arkasına saklanarak işgali gizlemek mümkün olmadığı" belirtilmiştir.

Gayri askeri statüdeki Ege adalarına asker çıkarmanın, silah koymanın işgal anlamına geldiği ve Yunanistan'a egemenlik devir şartını ortadan kaldırdığı açıktır.

Bu bağlamda;

1. Ege Denizinde silahsızlanma şartı olduğu halde, Yunanistan'ın adalara silah yığınağı yaptığı ve füze bataryaları yerleştirdiği yönünde çıkan iddialar doğru mudur?

2. Lozan Barış Antlaşması ile birlikte kıyı sınırları ve kıta sahanlığı çizilen Türkiye Cumhuriyeti devletinin Ege denizinde ki ada ve kaya parçası sayısı kaçtır? AK Parti İktidarı döneminde Yunanistan'a adalar hakkında verilmiş her hangi bir söz var mıdır?

3. EGAYDAAK isimleri neden açıklanmamıştır? Ne zaman açıklanacaktır? Açıklanmadıysa bu çok ciddi ve hak kaybına neden olanlar kimlerdir?

4. Ege meselelerinin tüm yönleriyle ele alınması ve sorunların çözülmesi için bugüne kadar Yunanistan ile hangi konular hangi diplomatik kurallar altında yapılmıştır ?

5. Türk hükümeti ve Dışişleri Bakanlığı bu konuda derhal tavır almak durumunda değil midir? Hükümet olarak basını ve kamuoyunu bu konuda ne zaman bilgilendirmeyi düşünüyorsunuz?

YANIT:

Ülkemiz ile Yunanistan arasında Ege Denizi'nde birbiriyle bağlantılı bir dizi anlaşmazlık konusu bulunmaktadır.

Bunlar özetle: Karasularının genişliği; kıta sahanlığı sınırlandırması; hava sahasının genişliği; Doğu Ege Adaları'nın silahsızlandırılmış statüsü; ada, adacık ve kayalıkların egemenliği; FIR, arama-kurtarma, NAVTEKS gibi hizmet bölgeleridir.

Ülkemiz bu meselelerin uluslararası hukuka uygun olarak diyalog yoluyla çözümünden yanadır. Bu amaçla, iki ülke arasında 2002-2016 yılları arasında yapılan istikşafi görüşmelerde bu sorunların tamamı ele alınmış ancak nasıl çözüleceği konusunda bir mutabakata varılamamıştır. Yunanistan bu görüşme sürecini 2016 yılında kesmiş, maksimalist talep ve iddialarını Avrupa Birliği üyeliğini suiistimal ederek Türkiye'ye kabul ettirmeye teşebbüs etmiştir. Ülkemiz ise haklarını hem masada hem de sahada kararlılıkla savunarak Yunanistan'ı tekrar görüşme masasına çekmiş ve sözkonusu süreç istişari görüşmeler adı altında 2021 yılında tekrar başlatılmıştır.

Yunanistan 1923 Lozan ve 1947 Paris Barış Antlaşmalarıyla gayri askeri statüdeki adaları 1960'lardan itibaren silahlandırmaya başlamış, bu gayri hukuki eylemlerini önce inkar yoluna gitmiş 1974'ten itibaren ise temelsiz hukuki argümanlarla bu adaları silahlandığını kabul etmiştir. Türkiye, bu ihlalleri en başından itibaren protesto etmiş, hukuki tutumunu kayda geçirmiş ve konuyu Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun ve Güvenlik Konseyinin dikkatine getirmiştir.

Nitekim son olarak BM'ye 13 Temmuz 2021 ve 30 Eylül 2021 tarihlerinde gönderdiğimiz mektuplarda Yunanistan'ın gayri askeri statüye riayet etmesi istenmiş aksi takdirde Yunanistan'ın silahsızlandırılmaları koşuluyla kendilerine bırakılan adalardaki haklarını egemenlik dâhil Türkiye'ye karşı ileri süremeyeceği kayda geçirilmiştir. Türkiye, Ege Denizi'nde ve Doğu Akdeniz'de hem kendi haklarını hem de KKTC'nin haklarını bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da hem masada hem sahada kararlılıkla savunmaya devam edecektir.